EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 11 08
COM(2021) 675 final

# KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI

## dėl Reglamento (ES) 2018/644 dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų taikymo ir įgyvendinimo

## 1. ĮVADAS

Pastaraisiais metais tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu labai padidėjo siuntinių pristatymo paslaugų[1] paklausa. Neribotos pirkėjų internetu galimybės yra tarpvalstybinės e. prekybos augimo varomoji jėga, sudaranti sąlygas dinamiškai siuntinių pristatymo paslaugų plėtrai. Kaip matyti iš naujausios Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės (angl. ERGP) ataskaitos, siuntinių kiekis ataskaitiniu 2018–2019 m. laikotarpiu padidėjo 9,1 proc., arba daugiau kaip 500 mln. siuntinių[2]. Dėl COVID-19 pandemijos šie pokyčiai dar labiau paspartėjo. Nepaisant pandemijos metu nustatytų apribojimų, visų pirma transporto ir krovinių vežimo sektoriuose, namuose izoliuoti klientai galėjo įsigyti daugybę įvairių produktų, o pristatymo paslaugų teikėjai galėjo toliau vykdyti veiklą. Šiandien vartotojai tikisi turėti platų siuntinių pristatymo paslaugų pasirinkimą, gauti tiek kokybės, tiek tarifų lygio požiūriu konkurencingus tokių paslaugų pasiūlymus ir užsitikrinti siuntinių pristatymo šalies viduje ir tarptautinių siuntinių pristatymo tarifų skaidrumą. Be to, vartotojai vis dažniau laikosi nuomonės, kad paslaugų kokybė, pavyzdžiui, galimybė lanksčiai pasirinkti siuntinių pristatymo punktus ir trumpas pristatymo laikas, yra svarbus tarptautinių siuntinių pristatymo aspektas.

2018 m., įgyvendinant ES bendrosios skaitmeninės rinkos strategiją ir siekiant išspręsti susirūpinimą keliantį klausimą, kad gana dideli tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugoms taikomi tarifai, nepakankamas tokių paslaugų ir susijusių tarifų skaidrumas ir teisės aktais nustatyta priežiūra yra kliūtys, trukdančios tarptautiniam siuntinių pristatymo paslaugų teikimui ir vidaus rinkos veikimui, buvo priimtas Reglamentas (ES) 2018/644 dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų[3] (toliau – Reglamentas).

Reglamentas grindžiamas Direktyva 97/67/EB[4] (toliau – Pašto paslaugų direktyva) ir juo papildomos šioje direktyvoje nustatytos tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų taisyklės. Kartu su šia ataskaita Komisija taip pat priėmė Pašto paslaugų direktyvos taikymo ataskaitą, kuri grindžiama tos direktyvos vertinimu ir kurioje nustatytos sritys, kuriose pašto paslaugų sistemą gali tekti suderinti su rinkos ir technologiniais pokyčiais ir kintančiais naudotojų poreikiais[5].

Reglamente paslaugų teikėjams nustatyti reikalavimai pranešti apie tam tikrų pristatymo šalies viduje ir tarptautinio pristatymo paslaugų tarifus. Jame taip pat numatyta procedūra, pagal kurią nacionalinės reguliavimo institucijos turi nustatyti nepagrįstai didelius tarptautinio

---

1 Atkreipkite dėmesį, kad pagal šio reglamento 2 straipsnį siuntiniai yra pašto siuntos, kuriose siunčiamos komercinę vertę turinčios ar jos neturinčios prekės, išskyrus korespondencijos siuntas, ir kurių svoris neviršija 31,5 kg, o siuntinių pristatymo paslaugos – tai paslaugos, susijusios su siuntinių surinkimu, rūšiavimu, vežimu ir paskirstymu.

2 Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės Pagrindinių rodiklių ataskaita (PL II (20) 23).

3 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/644 dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų, OL L 112, 2018 5 2, p. 19–28.

4 1997 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/67/EB dėl Bendrijos pašto paslaugų vidaus rinkos plėtros bendrųjų taisyklių ir paslaugų kokybės gerinimo su pakeitimais, padarytais Direktyva 2002/39/EB[4] ir Direktyva 2008/6/EB, OL L 015, 1998 m. sausio 21 d., p. 14–25.

5 Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Pašto paslaugų direktyvos (Direktyvos 97/67/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva 2002/39/EB ir Direktyva 2008/6/EB) taikymo, COM(2021) 674.

vienetinių siuntinių pristatymo tarifus. Reglamentu visoms reguliavimo institucijoms taip pat suteikiami nuolatiniai įgaliojimai stebėti siuntinių pristatymo paslaugas. Galiausiai juo patvirtinta vartotojų teisė būti informuotiems apie tarptautinių siuntinių pristatymo galimybes, vartotojų už tarptautinių siuntinių pristatymą mokamus mokesčius ir apie verslininkų skundų nagrinėjimo politiką, nustatytą pagal Vartotojų teisių direktyvą[6].

Reglamento 11 straipsnyje reikalaujama, kad Komisija pateiktų Reglamento taikymo ir įgyvendinimo ataskaitą ir įvertintų, visų pirma, jo indėlį gerinant tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugas, įskaitant jų prieinamumą MVĮ ir privatiems asmenims, ir jo poveikį tarptautinių siuntinių pristatymo mastui ir e. prekybai. Ataskaitoje taip pat turėtų būti įvertinta, kokių sunkumų nacionalinėms reguliavimo institucijoms kilo taikant Reglamentą, ir pažanga, padaryta įgyvendinant kitas iniciatyvas, susijusias su siuntinių pristatymo paslaugų bendrosios rinkos sukūrimu.

Šioje ataskaitoje pabrėžiami iki šiol pasiekti pagrindiniai laimėjimai ir kilę uždaviniai, susiję su Reglamento taikymu ir įgyvendinimu. Visų pirma, joje pažymėta, kad visos nacionalinės reguliavimo institucijos sukaupė daug žinių apie siuntinių pristatymo paslaugų rinkoje veiklą vykdančius siuntinių pristatymo paslaugų teikėjus, įskaitant naujus verslo modelius.

## 2. METODAS IR APRĖPTIS

Ši ataskaita apima pirmuosius dvejus Reglamento taikymo metus. Ji grindžiama Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės surinkta informacija[7]. Apie šioje ataskaitoje nagrinėjamus tarifus nacionalinės reguliavimo institucijos pranešdavo kasmet nuo 2019 m. iki 2021 m. Komisija Europos pašto paslaugų socialinio dialogo komitete taip pat surengė siuntinių pristatymo paslaugų teikėjams, vartotojams, mažmenininkams ir socialiniams partneriams skirtas tikslines konsultacijas.

Reglamentu nacionalinės reguliavimo institucijos įpareigojamos iš siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų rinkti konkrečią informaciją, be kita ko, apie tarifus. Reglamento taikymo sričiai priskiriami viešai skelbiami Reglamento priede nurodytų 15-os dažniausiai naudojamų siuntinių pristatymo šalies viduje ir ES paslaugų tarifai. Šie tarifai nustatomi tik vienetinėms pašto siuntoms ir neapima jokių nuolaidų. Todėl jie pirmiausia taikomi siuntinių pristatymo paslaugoms, kurias perka individualūs vartotojai arba labai smulkūs e. mažmenininkai, kuriems netaikomi su paslaugų teikėjais sutarti tarifai. Didesniems siuntėjams, ypač e. prekybos mažmenininkams ar platformoms, apskritai taikomi sumažinti sutartiniai tarifai, pirmiausia dėl didelio siuntinių kiekio, taip pat todėl, kad tokie siuntėjai vykdo tam tikrą išankstinio rūšiavimo ir vežimo veiklą. Taigi viešai skelbiami tarifai taikomi tik labai

[6] 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB, OL L 304, 2011 11 22, p. 64–88.

[7] Visų pirma Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės Tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų vertinimo ataskaita (PL II (20) 24).

nedidelei visos siuntinių pristatymo paslaugų rinkos daliai, kuri gali sudaryti vos 6 proc. viso siunčiamų siuntinių kiekio[8].

Vis dėlto individualūs vienetinių siuntinių siuntėjai labai jautriai reaguoja į tarifus, kurie turėtų išlikti jiems prieinami. Tai patvirtino ir tikslinėse konsultacijose dalyvavę vartotojai. Labai smulkūs e. mažmenininkai, kurie dažniau naudojasi siuntinių pristatymo paslaugomis, kurioms taikomi vienetiniai tarifai, plėtodami e. prekybos veiklą dažnai ieško pigiausių siuntinių pristatymo galimybių. Taigi jiems gali būti naudingas didesnis tarifų skaidrumas. Skaidrūs vienetinių siuntinių tarifai taip pat yra atskaitos taškas didesniems e. mažmenininkams su pristatymo paslaugų teikėjais derantis dėl mažesnių tarifų.

## 3. SIUNTINIŲ PRISTATYMO RINKOS ES APŽVALGA

Tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų rinka konkurencijai atvira nuo XX a. dešimtojo dešimtmečio. Joje įvairūs paslaugų teikėjai siūlo įvairias paslaugas ir kainas, kurios priklauso nuo siuntinių svorio, dydžio ir jų pristatymo vietos, taip pat su pridėtine verte susijusių aspektų, pavyzdžiui, atsekamumo ar siuntimo trukmės galimybių.

Siuntinių pristatymo rinką iš esmės galima suskirstyti į tris rinkos dalis: segmentą „verslas verslui“ (B2B), segmentą „verslas vartotojui“ (B2C) ir segmentą „vartotojas bet kuriai kitai šaliai“ (C2X). Iš jų segmentas „vartotojas bet kuriai kitai šaliai“ sudaro tik nedidelę rinkos dalį: pavyzdžiui, apskaičiuota, kad Vokietijoje segmentas „vartotojas bet kuriai kitai šaliai“, kuriame siuntiniai siunčiami vienetinėmis į sąrašą įtrauktomis kainomis, sudaro mažiau negu 7 proc., o Nyderlanduose – mažiau negu 3 proc. visos siuntinių pristatymo rinkos[9].

Siuntinių pristatymo rinkos augimo potencialas glaudžiai susijęs su mažmeninės prekybos internetu rinkos augimu. 2019 m. bendra mažmeninės prekybos internetu vertė Europoje pasiekė 424 mlrd. EUR ir nuo 2014 m. per metus didėjo 15 proc. Beveik 24 proc. visų pardavimo internetu Europoje atvejų prekės pristatomos į kitas šalis[10]. Dėl to per pastaruosius dvejus metus Europos siuntinių pristatymo rinka labai išaugo ir 2019 m. jos apyvarta viršijo 70 mlrd. EUR[11]. Pašto korespondencijos ir siuntinių stebėjimo ir sekimo technologijos ir saugesnės bei patikimesnės pristatymo paslaugos padėjo didinti ir stiprinti vartotojų pasitikėjimą.

Per COVID-19 krizę labai paspartėjo jau ir taip augančio e. prekybos, o vėliau ir siuntinių pristatymo paslaugų sektoriaus plėtra. Pasauliniu mastu antrąjį 2020 m. ketvirtį, izoliavimo

[8] Tarptautinės pašto korporacijos (angl. IPC) duomenimis, 2019 m. vidutinė individualių siuntėjų siųstų siuntinių dalis siekė 5,8 proc., valdžios institucijų – 10,5 proc., o įmonių – 83,7 proc.

[9] Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės Tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų vertinimo ataskaita (PL II (20) 24).

[10] https://ecommercenews.eu/24-of-ecommerce-in-europe-is-cross-border/.

[11] European Parcels Market Insight Report (2020), Apex Insight.

dėl COVID-19 laikotarpiu, vidutinis siuntinių kiekio augimas siekė 43 proc.[12] Ši tendencija nepasikeitė visus likusius metus[13].

Atlikus pirmąją Geografinio blokavimo reglamento[14] trumpojo laikotarpio peržiūrą, kurios ataskaita buvo priimta 2020 m. lapkričio 30 d., padaryta išvada, kad kai kurie e. mažmenininkai ir toliau nenori siūlyti tarptautinių siuntinių pristatymo galimybių. Nors Geografinio blokavimo reglamentu verslininkai neįpareigojami pristatyti prekių į kitas šalis, jeigu taip nenumatyta sutartyje, apsipirkimo procesas paskutiniais etapais gali pasunkėti, nes vartotojai tik tada informuojami, kad e. mažmenininkas nepristato prekių į vartotojo šalį. Atlikus Geografinio blokavimo reglamento ataskaitoje nurodytą kontrolinio pirkimo tyrimą, kurio metu buvo nagrinėjami įvairūs apsipirkimo internetu aspektai (neapsiribojant tarptautinių siuntinių pristatymu), paaiškėjo, kad tik kas trečias mėginimas nusipirkti prekių kitoje valstybėje buvo sėkmingas.

Dėl tokių problemų gali būti sužlugdyti vartotojų lūkesčiai, nes jie norėtų, kad internetu siūlomi produktai būtų prieinami visoje ES bendrojoje rinkoje. Be to, internete veiklą vykdantys verslininkai vis dar susiduria su administracinėmis kliūtimis (pavyzdžiui, PVM registracijos reikalavimais) ir jiems neaišku, kokie vartotojų apsaugos reikalavimai taikomi tarpvalstybinei prekybai[15]. Šios problemos atgraso e. mažmenininkus nuo aktyvesnės tarpvalstybinės veiklos.

Rinkoje veiklą vykdo įvairūs siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai: be kita ko, nacionaliniai pašto paslaugų teikėjai, tarptautiniai skubių siuntų pristatymo ir logistikos paslaugų teikėjai, daugiausia šalies viduje veiklą vykdantys paslaugų teikėjai ir siuntinių siuntimo tarpininkai (t. y. vartotojų ir paslaugų teikėjų tarpininkai, sutelkiantys su siuntinių pristatymu susijusius vartotojų poreikius). Nors nacionaliniai universaliųjų pašto paslaugų teikėjai atitinkamose šalyse paprastai užima labai didelę pašto korespondencijos pristatymo rinkos dalį[16], laikotarpiu nuo 2015 m. iki 2019 m. jiems tekusi vidutinė siuntinių pristatymo rinkos dalis siekė tik maždaug 33 proc., o pajamos – 27 proc.[17] Svarbiausi įvairių šios rinkos segmentų dalyviai yra tarptautiniai skubių siuntų pristatymo ir logistikos paslaugų teikėjai, o kai kuriose valstybėse narėse (Austrijoje, Ispanijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje) į siuntinių pristatymo rinką taip pat įsiliejo tarptautinės mažmeninės prekybos internetu platformos. Todėl, be paslaugų teikėjų, kurie veiklą vykdo nuo seno, tačiau tik šalies teritorijoje, vis

[12] IPC (2020), *Global Postal Industry report 2020*, p. 9.

[13] Pvz., http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/connecting-businesses-and-consumers-during-covid-19-trade-in-parcels-d18de131/; rugpjūčio mėn. apie padidėjusį siuntinių kiekį pranešė 22 Europos nacionalinės reguliavimo institucijos (balandžio mėn. apie tai pranešė 15 nacionalinių reguliavimo institucijų), žr. Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės ataskaitą dėl COVID-19 padarinių pašto sektoriui.

[14] COM(2020) 766 *final*.

[15] Tai – atitinkamai antra ir trečia pagal svarbą mažmenininkams kylančios kliūtys (po skolų išieškojimo), kurios vis dar turi įtakos didelei daliai įmonių (60 proc. įmonių nurodo, kad PVM procedūros yra viena iš tarpvalstybinės prekybos kliūčių) (Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Verslo kelionė bendrojoje rinkoje: praktiniai trukdžiai ir kliūtys“, SWD(2020) 54 *final*).

[16] Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Pašto paslaugų direktyvos (Direktyvos 97/67/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva 2002/39/EB ir Direktyva 2008/6/EB) taikymo, COM(2021) 674.

[17] Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės ataskaita dėl Europos pašto rinkos stebėsenos pagrindinių rodiklių, 2020 m.

daugiau šiame sektoriuje veiklą vykdančių subjektų savo verslą grindžia tarptautine logistine struktūra.

Siuntinių pristatymo rinka – tai rinka, kurioje nuolat diegiamos inovacijos ir vykdoma skaitmenizacija. Technologijos padeda teikti geresnes, pigesnes ir patikimesnes siuntinių pristatymo paslaugas. Paslaugų teikėjai investuoja į savo informacinių sistemų tobulinimą, siekdami savo klientams teikti geresnę informaciją apie siuntinių pristatymą (pvz., diegdami novatoriškus siuntinių sekimo sprendimus) ir didinti savo veiklos veiksmingumą. Daug vežėjų pastaruoju metu siuntiniams pristatyti vadinamosios paskutinės mylios etapu ėmė naudotis krovininiais dviračiais, o siekdami mažinti aplinkosauginį pėdsaką – elektromobiliais. Kad pirkėjams internetu būtų patogiau, jie taip pat ėmė dažniau naudotis paštomatais ir siuntinių surinkimo punktais.

## 4. PAGRINDINĖS IŠVADOS, SUSIJUSIOS SU REGLAMENTO TAIKYMU IR ĮGYVENDINIMU

### 4.1. Teisės aktais nustatyta priežiūra

Pagal Reglamente nustatytus reikalavimus **siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai** (turintys daugiau kaip 50 darbuotojų arba įsisteigę daugiau kaip vienoje valstybėje narėje) valstybės narės, kurioje jie yra įsisteigę, nacionalinei reguliavimo institucijai pateikė pagrindinę informaciją apie savo veiklą, įskaitant apyvartą, siuntinių kiekius ir darbuotojų skaičių. Vis dėlto devyni iš trylikos konsultacijose dalyvavusių profesinių sąjungų atstovų laikėsi nuomonės, kad tokių ataskaitų teikimas nepadėjo didinti informacijos apie siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų įdarbintų darbuotojų skaičių skaidrumo, o vienuolika atstovų pažymėjo, kad tokia praktika nepadėjo gerinti ataskaitų apie siuntinių pristatymo sektoriuje dirbančių darbuotojų užimtumo statusą teikimo ir didinti tokios informacijos skaidrumo. Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupė pranešė, kad kelioms nacionalinėms reguliavimo institucijoms kilo sunkumų renkant duomenis apie užimtumą ir užtikrinant būtiną informacijos apie užimtumą išsamumą. Be to, ji pranešė, kad 2020 m. 15 nacionalinių reguliavimo institucijų nusprendė neskelbti surinktų duomenų[18].

Daugiau kaip vienoje valstybėje veiklą vykdantys paslaugų teikėjai taip pat pateikė savo viešai skelbiamus 15-os dažniausiai naudojamų siuntinių pristatymo paslaugų tarifų sąrašus. Šie ataskaitų teikimo įpareigojimai apskritai padėjo užtikrinti nuoseklesnį ir išsamesnį informacijos ir duomenų rinkimo procesą valstybėse narėse, nors ir buvo galima pastebėti tam tikrų pateiktų duomenų tikslumo skirtumų.

**Nacionalinės reguliavimo institucijos** kartą per metus Komisijai teikė viešai skelbiamus 15-os dažniausiai naudojamų siuntinių pristatymo paslaugų tarifų sąrašus. Daugeliu atvejų visos reguliavimo institucijos laikėsi tarifų pateikimo termino. Nacionalinės reguliavimo institucijos taip pat turėjo nustatyti, jų nuomone, nepagrįstai didelius tarifus ir juos įvertinti, taip pat tuos įvertinimus pateikti Komisijai. Vis dėlto toks vertinimas apima tik paslaugų, kurioms taikomas universaliųjų paslaugų įsipareigojimas, tarifus, nes pagal Pašto paslaugų direktyvą

[18] Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės Tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų vertinimo ataskaita (PL II (20) 24).

tik tokios paslaugos turi būti orientuotos į sąnaudas ir teikiamos prieinamomis kainomis. Savo 2018 m. gairėse Komisija rekomenduoja, kad nacionalinės reguliavimo institucijos, taikydamos išankstinio vertinimo filtro mechanizmą, t. y. sistemą, pagal kurią atliekant vertinimo procedūrą pagal dydį išdėstomi 15-os dažniausiai naudojamų siuntinių pristatymo paslaugų tarptautiniai tarifai, išnagrinėtų 25 proc. didžiausiais pripažintų tarifų. Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupė neseniai rekomendavo Komisijai[19], kad nuo 2022 m. nacionalinės reguliavimo institucijos vertintų tik 20 proc. didžiausių tarifų.

2020 m. nacionalinės reguliavimo institucijos Komisijai pateikė 20 vertinimo ataskaitų – tiek pat kaip ir 2019 m. Iš tų šešių šalių, kuriose 2020 m. buvo nustatyti galimi dideli tarifai, nacionalinėms reguliavimo institucijoms ėmusis veiksmų 2021 m. kainos sumažėjo dviejose valstybėse narėse.

**Komisija** paskelbė nekonfidencialias minėtų vertinimo ataskaitų versijas[20]. 2018 m. rugsėjo 20 d. ji taip pat priėmė Įgyvendinimo reglamentą[21], kuriuo nustatomos siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų teikiamos informacijos formos. Be to, 2018 m. gruodžio 12 d. ji pateikė nacionalinėms reguliavimo institucijoms skirtas gaires dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų tarifų skaidrumo ir vertinimo[22]. Abiem teisės aktais siekiama standartizuoti ataskaitų teikimo ir tarifų vertinimo procedūras ir užtikrinti jų nuoseklumą, kartu mažinant nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir siuntinių pristatymo paslaugų teikėjams tenkančią naštą.

Reglamente reikalaujama, kad **valstybės narės** nustatytų sankcijų, taikomų Reglamento reikalavimų nesilaikantiems paslaugų teikėjams, taisykles. Visoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms pagal nacionalinės teisės aktus suteikti įgaliojimai skirti sankcijas. Iki šiol nė viena nacionalinė reguliavimo institucija nėra skyrusi sankcijų dėl tariamų Reglamento pažeidimų.

Apskritai siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai, nacionalinės reguliavimo institucijos ir valstybės narės vykdo Reglamentu nustatytus įpareigojimus. Kai kuriais atvejais nacionalinės reguliavimo institucijos vėlavo Komisijai pateikti tarifų vertinimo ataskaitas. Komisija stebės, kokiu mastu bus toliau vėluojama teikti ataskaitas kitais ataskaitiniais laikotarpiais, taip pat tokio vėlavimo priežastis.

---

[19] 2021 m. balandžio 29 d. Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupė paskelbė rekomendaciją dėl galimo pagal išankstinio vertinimo filtro mechanizmo taikomos procentinės dalies sumažinimo (ERGP PL (21) 4).

[20] https://ec.europa.eu/growth/sectors/postal-services/parcel-delivery/assessment-cross-border-single-piece-parcel-tariffs_en.

[21] 2018 m. rugsėjo 20 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/1263, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/644 nustatomos siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų teikiamos informacijos formos, C(2018) 6007.

[22] Komisijos komunikatas dėl gairių nacionalinėms reguliavimo institucijoms dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų tarifų skaidrumo ir vertinimo pagal Reglamentą (ES) 2018/644 ir Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2018/1263, COM(2018) 838 *final*.

***Administracinės pasekmės nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir joms kylantys sunkumai***

Kalbant apie siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų **renkamą ir teikiamą informaciją**, kai kurios reguliavimo institucijos pranešė apie nedideles, tačiau įvairias siuntinių pristatymo paslaugų teikėjams kilusias problemas, susijusias, pvz., su skirtingais konkrečių terminų (franšizės gavėjai, subrangovai) aiškinimais[23] arba tam tikrais duomenimis (apie apyvartą, kiekius, užimtumą)[24]. Vis dėlto 2020 m. apie tokius sunkumus pranešė mažiau nacionalinių reguliavimo institucijų negu 2019 m., o tai gali reikšti, kad vyksta mokymosi procesas.

Kalbant apie siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų **renkamą ir** nacionalinėms reguliavimo institucijoms **teikiamą informaciją apie tarifus** (vėliau nacionalinės reguliavimo institucijos informaciją apie tarifus pateikia Komisijai), pagrindiniai sunkumai, apie kuriuos buvo pranešta, susiję su techninėmis internetinės taikomosios duomenų rinkimo priemonės „Parcel“, naudojamos informacijai apie tarifus teikti, problemomis. Šios problemos išspręstos. Tam tikri siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai šiek tiek vėlavo kelioms nacionalinėms reguliavimo institucijoms pateikti informaciją apie tarifus, todėl pastarosioms buvo sunku tarifus patikrinti ir laikytis jų pateikimo Komisijai termino.

Kalbant apie 15-os dažniausiai naudojamų siuntinių pristatymo paslaugų tarifus, problemų dėl apibrėžčių ir sunkumų nustatant tinkamą tarifų kategoriją dažnai kyla dėl to, kad Reglamente kategorijos, kuriomis naudojasi paskirtieji universaliųjų paslaugų teikėjai, apibrėžtos remiantis svoriu. Kiti siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai (dažnai skubių siuntų pristatymo paslaugų teikėjai) savo tarifus gali pagrįsti kitokiais kriterijais, pavyzdžiui, ne svoriu, o matmenimis. Todėl kai kuriems paslaugų teikėjams buvo sudėtinga savo paslaugas priskirti vienai iš 15-os kategorijų. Dėl to buvo sunku iš tikrųjų palyginti tarifus. Taip pat nustatyta tam tikro nenuoseklaus produktų priskyrimo kategorijoms atvejų, nes kai kurie paslaugų teikėjai tuos pačius siuntinių produktų duomenis įtraukė į skirtingas kategorijas. Kai kurie universaliųjų paslaugų teikėjai pranešė, kad, be standartinių nestebimų siuntinių, kurių pristatymas laikomas universaliosiomis paslaugomis, neteikiamos jokios stebimų ir sekamų siuntinių pristatymo paslaugos.

Siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų, kurie valstybės narės, kurioje jie yra įsisteigę, nacionalinei reguliavimo institucijai teikia informaciją apie tarifus, skaičius įvairiose valstybėse narėse, neatsižvelgiant į valstybės narės dydį, yra labai nevienodas. Paslaugų teikėjų, siūlančių 1 kg stebimų ir sekamų siuntinių pristatymo šalies viduje ir tokių tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugas, skaičius, priklausomai nuo valstybės narės, svyruoja nuo 4 iki 18 paslaugų teikėjų. Tai gali reikšti, kad rinkos koncentracijos lygis visoje ES yra nevienodas arba kad reguliavimo institucijoms kyla tam tikrų sunkumų užtikrinant, kad paslaugų teikėjai vykdytų ataskaitų teikimo įpareigojimus.

[23] 2019 m. apie tokias problemas pranešė 15 nacionalinių reguliavimo institucijų, o 2020 m. – devynios nacionalinės reguliavimo institucijos.

[24] 2019 m. apie tokias problemas pranešė septynios nacionalinės reguliavimo institucijos, o 2020 m. – penkios nacionalinės reguliavimo institucijos.

Kalbant apie nacionalinių reguliavimo institucijų atliekamą **tarifų, kurie gali būti nepagrįstai dideli, vertinimą**, pagrindiniai sunkumai, apie kuriuos pranešė reguliavimo institucijos, paprastai buvo susiję su duomenų prieinamumo ir palyginamumo problemomis. Iš įgytos patirties matyti, kad atliekant tarifų vertinimus tam tikri kriterijai, į kuriuos reguliavimo institucijos turi atsižvelgti atlikdamos vertinimus, visų pirma siuntinių kiekiai tarp siuntimo ir pristatymo valstybių narių, specifinės vežimo ir tvarkymo sąnaudos ir kitos atitinkamos sąnaudos bei paslaugų kokybė, buvo naudojami dažniau negu kiti kriterijai (pavyzdžiui, tikėtinas poveikis privatiems naudotojams ir mažosioms ir vidutinėms įmonėms).

Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupė taip pat įvertino **administracines pasekmes** nacionalinėms reguliavimo institucijoms joms taikant Reglamentą[25].

2020 m. darbuotojai, rinkdami ir tvarkydami informaciją, kaip reikalaujama pagal Reglamentą, vidutiniškai praleido 108 valandas (35 proc. mažiau negu 2019 m., kai tam buvo skirtos vidutiniškai 168 valandos). Darbuotojai, rinkdami ir teikdami informaciją apie tarifus, 2020 m. vidutiniškai praleido 95 valandas (40 proc. mažiau negu 2019 m., kai tam buvo skirtos vidutiniškai 159 valandos). Vis dėlto įvairiose nacionalinėse reguliavimo institucijose labai skiriasi darbuotojų valandų, skirtų šioms užduotims atlikti, skaičius. Atlikdami tarifų vertinimus darbuotojai 2020 m. vidutiniškai praleido 135 valandas, t. y. 26 proc. mažiau negu 2019 m., kai tam buvo skirtos vidutiniškai 182 valandos.

Panašu, kad pirmiau nurodyti klausimai pirmiausia yra susiję su pradiniu taikymo laikotarpiu ir jais remiantis negalima nustatyti jokių didelių duomenų rinkimo ir teisės aktais nustatytos priežiūros problemų. Komisija stebės, ar tam tikros problemos lieka neišspręstos, ir įvertins, kaip būtų galima užtikrinti geresnį duomenų palyginamumą, pavyzdžiui, pateikiant paslaugų teikėjams ir reguliavimo institucijoms skirtas gaires.

Turės būti nuolat stebimi techniniai sunkumai, susiję su duomenų, kurie turi būti paskelbti internetinėje taikomojoje programoje „Parcel“, perdavimu.

### 4.2. Tarptautinių siuntinių pristatymo tarifų skaidrumas

Siekdama didinti tarptautinių siuntinių pristatymo tarifų skaidrumą, Komisija 2019 m. sukūrė internetinę skaidrumo priemonę. Šioje priemonėje skelbiamas viešas 15-os dažniausiai naudojamų vienetinių siuntinių pristatymo šalies viduje ir vienetinių tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų tarifų visose valstybėse narėse sąrašas[26]. Šie tarifai iš esmės svarbūs tik vartotojams arba labai smulkiems e. mažmenininkams, kuriems netaikomi sumažinti tarifai.

2021 m. Komisija paskelbė 40 440 tarifų, kuriuos taikė 281 siuntinių pristatymo paslaugų teikėjas, t. y. mažiau nei 2019 m., kai 386 siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai taikė 52 276 tarifus. Panašu, kad paslaugų teikėjų ir tarifų skaičiaus sumažėjimas neatspindi tikrosios rinkoje vykstančios tam tikros konsolidacijos tendencijos, veikiau jį nulėmė tai, kad nacionalinės reguliavimo institucijos, atsižvelgdamos į pradinę 2019 m. įgytą patirtį, kai tam

[25] Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės Tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų vertinimo ataskaita (PL II (20) 24).

[26] https://ec.europa.eu/growth/sectors/postal-services/parcel-delivery/public-tariffs-cross-border_en.

tikrose šalyse toje pačioje šalyje veiklą vykdančios patronuojamosios įmonės dubliavo kainų duomenis, iš naujo įvertino arba apibrėžė jų įpareigojimų teikti ataskaitas apimtį.

Remiantis apsilankymų internetinės skaidrumo priemonės interneto puslapyje skaičiumi, panašu, kad informuotumo apie ją lygis yra gana žemas. 2019 m. šios priemonės interneto puslapyje per mėnesį buvo apsilankyta vidutiniškai 333 kartus, o 2020 m. – 814 kartų. Kaip galima nustatyti remiantis naudotojų profiliu (dauguma šio puslapio lankytojų buvo iš Italijos (40 proc.), Vengrijos (16 proc.), Belgijos (8 proc.) ir Kroatijos (7 proc.)), kai kurios nacionalinės reguliavimo institucijos aktyviau platino nuorodą į priemonę negu kitos. Komisija ir nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų stengtis populiarinti šią skaidrumo priemonę ir didinti jos patogumą naudotojams.

Komisijos surengtose tikslinėse konsultacijose dėl tarptautinių siuntinių pristatymo dalyvavę respondentai patvirtino, kad e. mažmenininkai ir vartotojai beveik nežino apie tokią priemonę. Nors siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai yra geriau informuoti apie šią priemonę, jie pažymėjo, kad daugiau tinkamos informacijos pateikiama jų pačių, taip pat kitose kainų palyginimo interneto svetainėse.

Nacionalinės reguliavimo institucijos atkreipė dėmesį į keletą kitų Komisijos internetinės skaidrumo priemonės trūkumų, dėl kurių kyla abejonių, ar dabartinės struktūros priemonė yra veiksminga[27]. Pavyzdžiui, interneto svetainės duomenų bazė atnaujinama tik kartą per metus, o tarifai gali būti keičiami visus metus. Nacionalinės reguliavimo institucijos taip pat nurodė, kad tarifai gali neatspindėti privačių asmenų ir e. mažmenininkų dažniausiai naudojamų paslaugų. Be to, kai kurie siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai tarifus grindžia ne siuntinio svoriu, kuris yra vienas iš internetinėje priemonėje naudojamų paieškos kriterijų, o jo matmenimis. Be to, kad galutiniai klientai galėtų priimti informacija grindžiamus sprendimus, jie turi žinoti kitus produkto ypatumus, pavyzdžiui, pristatymo laiką ar draudimo sąlygas. Apie šiuos ypatumus informacija neteikiama.

Remiantis Reglamento nuostatomis, į Komisijos interneto svetainėje skelbiamus tarifus neįskaičiuotas PVM. Siuntinių pristatymo paslaugų teikėjas, kuris nėra universaliųjų paslaugų teikėjas, yra apmokestinamas PVM, o universaliųjų paslaugų teikėjas – neapmokestinamas. Todėl palyginimo priemone besinaudojantiems vartotojams sudėtinga palyginti tikrąsias kainas, kurias jie mokėtų už siuntinių pristatymo paslaugas. Tai daro neigiamą poveikį priemonės veiksmingumui ir patogumui naudotojams.

Pavyzdžiui, dinamiškesnė kainų skaičiuoklė, kurioje reguliariai pateikiami atnaujinti tarifai arba kurioje naudotojai į norimos paslaugos paiešką gali įtraukti daugiau kriterijų, būtų geresnė alternatyva esamai Komisijos internetinei priemonei. Vis dėlto nacionalinės reguliavimo institucijos įspėja, kad taikant tokį metodą tiek reguliavimo institucijoms, tiek siuntinių pristatymo paslaugų teikėjams gali būti užkraunama didelė administracinė našta, ir pažymi, kad komercinių paslaugų teikėjai gali būti geriau pasirengę teikti tokias paslaugas, kuriomis jau galima naudotis keliose valstybėse narėse.

[27] Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės Tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų vertinimo ataskaita (PL II (20) 24).

Pagal Reglamentą Komisijos internetinė priemonė turi būti neutrali ir nekomercinė. Siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų e. mažmenininkams taikomos nuolaidos yra šių dviejų šalių derybų rezultatas. Jas įtraukti į Komisijos interneto svetainę nebūtų informatyvu, nes šios nuolaidos neatspindėtų konkrečių visiems e. mažmenininkams taikomų sąlygų. Be to, šios nuolaidos yra neskelbtini verslo duomenys, kurie viešai neprieinami.

Nors vis dar anksti visapusiškai vertinti Komisijos internetinės tarifų skaidrumo priemonės veikimą, panašu, kad šiandien tarptautinio vienetinių siuntinių pristatymo tarifai yra skaidresni negu buvo prieš priimant Reglamentą. Siekdama išspręsti neaktyvaus naudojimosi skaidrumo priemone klausimą, Komisija apsvarstys, kaip būtų galima patobulinti šią internetinę priemonę, kad būtų užtikrinamas didesnis tarifų palyginamumas, ypač skiriant dėmesio nevienodai apmokestinimo PVM tvarkai. Ji taip pat užtikrins, kad ši priemonė būtų labiau populiarinama plačiojoje visuomenėje, visų pirma parodant, kad ja galima papildyti kitas šiuo metu prieinamas kainų palyginimo priemones.

***Prieinamumas MVĮ ir privatiems asmenims***

Didesnis tarifų skaidrumas turėtų padėti tobulinti tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugas ir didinti jų prieinamumą, ypač vienetinių paslaugų, dėl kurių nesiderama, naudotojams.

Buvo atlikta standartinių 1 kg ir 2 kg stebimų ir sekamų siuntinių – pagal skaidrumo priemonėje pateiktų kainos pasiūlymų skaičių populiariausių kategorijų – tarifų analizė[28]. Ši analizė apima tarifų raidą per pirmuosius trejus metus, kai buvo renkami duomenys. Ją atlikus gauta tam tikrų prieštaringų duomenų apie universaliųjų paslaugų teikėjų ir paslaugų teikėjų, kurie nėra universalieji paslaugų teikėjai, siūlomų paslaugų tarifų raidą ir lygį[29].

2019–2021 m. vidutiniai nominalūs tarifai, kuriuos **universaliųjų paslaugų teikėjai** taikė už tarptautinį šių dviejų rūšių siuntinių pristatymą[30], iš esmės išliko stabilūs, išskyrus Suomiją, kurioje tarptautinių siuntinių pristatymo tarifai gerokai sumažėjo, ir Vengriją, kurioje šie tarifai labai padidėjo. Tuo pačiu laikotarpiu daugelyje valstybių narių taip pat gerokai padidėjo tokių pat siuntinių pristatymo šalies viduje tarifai, o aštuoniose valstybėse narėse jie padidėjo daugiau kaip 12 proc.

2021 m. universaliųjų paslaugų teikėjų taikomų vidutinių tarptautinių siuntinių pristatymo ir siuntinių pristatymo šalies viduje tarifų santykis svyruoja nuo maždaug 2 (Ispanijoje, Maltoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje ir Švedijoje abiejų rūšių siuntinių atvejais) iki maždaug 9 (Rumunijoje 2 kg stebimų ir sekamų siuntinių atveju). Iš to matyti, kad tarptautinių siuntinių pristatymo tarifai yra vidutiniškai 2–9 kartus didesni už siuntinių pristatymo šalies viduje tarifus. Šis santykis per trejus vertinamus metus beveik nepasikeitė.

Iš vidutinių tarptautinių siuntinių pristatymo tarifų, kuriuos **neuniversaliųjų paslaugų teikėjai** taikė tų pačių kategorijų siuntiniams, matyti, kad 2019–2021 m. procentinis tarifų

[28] Šie produktai taip pat buvo pasirinkti dėl to, kad vartotojai jais dažnai naudojasi. Apskaičiuota, kad 86 proc. kitoje šalyje internetu įsigytų prekių svėrė mažiau negu 2 kg.

[29] Išsamūs duomenys ir taikyta metodika pateikti šios ataskaitos 1 priede.

[30] Taip pat žr. 1 priedo lenteles, kuriose pavaizduota vienetinių tarifų raida.

padidėjimas buvo staigesnis. Vis dėlto daugeliu atvejų siuntinių pristatymo šalies viduje tarifai padidėjo dar labiau. 2021 m. neuniversaliųjų paslaugų teikėjų taikomų vidutinių tarptautinių siuntinių pristatymo ir siuntinių pristatymo šalies viduje tarifų santykis svyruoja nuo maždaug 2 (Italijoje, Liuksemburge, Nyderlanduose, Prancūzijoje ir Suomijoje 1 kg stebimų ir sekamų siuntinių atveju) iki maždaug 30 (Maltoje 2 kg stebimų ir sekamų siuntinių atveju).

Vidutiniai neuniversaliųjų paslaugų teikėjų taikomi tarptautinių siuntinių pristatymo tarifai paprastai yra didesni už universaliųjų paslaugų teikėjų taikomus universaliųjų paslaugų tarifus. Palyginus universaliųjų paslaugų teikėjų ir neuniversaliųjų paslaugų teikėjų 2019 m. taikytus tarifus taip pat matyti, kad universaliųjų paslaugų tarifai, kuriuos universaliųjų paslaugų teikėjai taiko už 1 kg stebimo ir sekamo siuntinio pristatymą į kitą valstybę, yra ne arčiau aukščiausio tarifo, o arčiau už tas paslaugas taikomų tarifų apatinės ribos[31].

Vis dėlto kaina yra ne vienintelis veiksnys, dėl kurio siuntinio pristatymas galutiniam naudotojui tampa prieinamu (arba neprieinamu). Svarbų vaidmenį taip pat atlieka paslaugų kokybė, pavyzdžiui, pristatymo laikas arba pristatymo vieta. Apskritai paslaugų lygis per pastaruosius kelerius metus pagerėjo, pavyzdžiui, dėl greitesnio pristatymo, skaitmeninių stebėjimo ir sekimo sistemų, kuriomis gavėjas informuojamas apie siuntinio buvimo vietą, arba didesnio alternatyvių pristatymo vietų, pavyzdžiui, paštomatų ar parduotuvių, prieinamumo. Esant stabilioms kainoms arba joms šiek tiek didėjant, dabar siuntinių pristatymo paslaugos yra aukštesnės kokybės arba apima nemokamą pristatymą.

2019 m. tik keletas valstybių narių, kuriose buvo nustatyta, kad tarptautinių siuntinių pristatymo tarifai, kai tokių siuntinių pristatymas laikomas universaliąja paslauga, yra arčiau viršutinės ribos, savo vertinimuose padarė išvadą, kad tie tarifai yra nepagrįstai dideli (keturios valstybės narės) arba galbūt nepagrįstai dideli (viena valstybė narė). Atsižvelgusios į tam tikras objektyvias aplinkybes, pavyzdžiui, bet kurį kitą atitinkamą tarifą, taikomą už panašias siuntinių pristatymo paslaugas, prekybos srautų apimtį ar specifines vežimo, tvarkymo ar bet kokias kitas atitinkamas sąnaudas, tų šalių reguliavimo institucijos padarė išvadą, kad tie tarifai ir jų pagrindinės sąnaudos labai skiriasi. Paprastai tarifai, kurie 2019 m. buvo pripažinti nepagrįstai dideliais, tokiais buvo pripažinti ir 2020 m. Reglamente nacionalinėms reguliavimo institucijoms nenustatyta jokio įpareigojimo imtis priemonių tokiai padėčiai ištaisyti.

Pašto paslaugų direktyvoje numatyta tik bendra universaliųjų pašto paslaugų tarifų prieinamumo ir susiejimo su sąnaudomis vertinimo sistema. Pasak Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės[32], keletas nacionalinių reguliavimo institucijų patvirtino, kad šie tarifai yra prieinami vartotojams ir mažosioms bei vidutinėms įmonėms. Taip yra todėl, kad, be kita ko, alternatyvių pristatymo paslaugų teikėjai panašias paslaugas siūlė mažesnėmis kainomis arba tarifai buvo susiję su retai naudojamais produktais.

[31] Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės Pagrindinių pašto rodiklių ataskaita (PL II (20) 23).

[32] Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupės Tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų vertinimo ataskaita (PL II (20) 24).

Atsakydami į Komisijos surengtų konsultacijų metu pateiktus klausimus suinteresuotieji subjektai išreiškė skirtingą nuomonę dėl siuntinių pristatymo paslaugų tarifų prieinamumo. Galutiniai klientai ir mažmenininkų asociacijos pažymėjo, kad per pastaruosius dvejus metus tarifų prieinamumas nepasikeitė, o dauguma siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų, įskaitant universaliųjų paslaugų teikėjus, padėtį vertina palankiau ir mano, kad siuntinių pristatymo paslaugų prieinamumas padidėjo. Iš bendro atsakymų į konsultacijų metu pateiktus klausimus vertinimo matyti, kad tarifai iš esmės yra prieinami.

Komisija, taip pat atsižvelgdama į didelius bendrus per pastaruosius metus įvykusius siuntinių kiekių pokyčius, toliau stebės pašto paslaugų teikėjų taikomus tarifus, jų raidą ir prieinamumą vartotojams.

***Poveikis tarptautinių siuntinių pristatymo mastui ir e. prekybai, įskaitant duomenis apie pristatymo mokesčius***

Į Reglamentą, kurio taikymo sritis yra ribota ir kuriame nustatyti specialūs tikslai, neįtraukta jokių nuostatų, galinčių daryti tiesioginį poveikį tarptautinių siuntinių pristatymo mastui e. prekybos srityje.

Didesnis tarptautinių siuntinių pristatymo tarifų skaidrumas galėtų padėti steigtis naujiems smulkiesiems e. mažmenininkams, taip pat būti naudingas jau fizinėje aplinkoje veiklą vykdantiems smulkiesiems mažmenininkams, kurie nusprendžia parduoti savo produktus internetu ir nori iš 15-os dažniausiai naudojamų siuntinių pristatymo paslaugų išsirinkti geriausias pristatymo galimybes. Pastaroji kategorija taip pat apima tą daugelį smulkiųjų fizinėje aplinkoje veiklą vykdančių mažmenininkų, kurie buvo priversti ieškoti alternatyvių sprendimų, kaip per COVID-19 pandemiją, ypač izoliavimo laikotarpiais, parduoti savo produktus.

Iš tikrųjų, kalbant apie pristatymo mokesčius e. prekybos srityje, reikia atskirti tarifus, kuriuos siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai taiko e. mažmenininkams, ir sumas, kurias e. mažmenininkai už pristatymą ima iš galutinių klientų. Nors Reglamentu siekiama didinti skaidrumą, taigi ir tam tikrų siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų taikomų tarifų prieinamumą privatiems asmenims, tarifai, dėl kurių susitaria mažmenininkai, gali būti labai skirtingi. Suma, kurią galutinis klientas galiausiai sumoka sudarydamas sandorį, labai priklausys nuo mažmenininko verslo strategijos. E. mažmenininkas iš tikrųjų gali nuspręsti pasiūlyti prekes pristatyti nemokamai, prisiimdamas pristatymo išlaidas (visas arba jų dalį) arba tokias išlaidas (visas arba jų dalį) įtraukdamas į produkto kainą. Taip gali būti ir kitų su produktų pardavimu internetu susijusių išlaidų, pavyzdžiui, pakavimo išlaidų, atveju. Todėl, remiantis visa galutinio kliento sumokėta kaina, negalima ekstrapoliuoti, kokie yra tikrieji pristatymo mokesčiai. Dėl to sunku įvertinti, ar Reglamentas daro kokį nors poveikį pristatymo išlaidoms, kurias galutiniai klientai padengia produktus įsigydami internetu. Vis dėlto gali būti verta išnagrinėti, kaip e. prekybos srityje nustatomi siuntinių pristatymo tarifai.

### 4.3. Informacija vartotojams

Reglamente nustatyta, kad sutarčių, kurioms taikoma **Vartotojų teisių direktyva**[33], atveju dar prieš pasirašant sutartį verslininkai turi vartotojams pateikti informaciją apie tarptautinių siuntinių pristatymo galimybes, vartotojų mokėtinus mokesčius ir verslininko taikomą skundų nagrinėjimo politiką. Neseniai buvo peržiūrėta ES vartotojų teisių reguliavimo sistema ir pateiktos šios naujos siuntinių pristatymo srityje svarbios iniciatyvos:

- **Direktyvoje dėl geresnio ES vartotojų apsaugos taisyklių vykdymo užtikrinimo ir modernizavimo**[34] reikalaujama, kad elektroninėje prekyvietėje būtų aiškiai nurodyta, kaip prekes siūlanti trečioji šalis ir elektroninių prekyviečių teikėjas yra pasidaliję su sutartimi susijusius įsipareigojimus (pvz., įskaitant tai, kuris prekiautojas – trečioji šalis ar elektroninė prekyvietė – yra atsakingas už siuntinio pristatymą ir grąžintų prekių tvarkymą ir kur vartotojas gali kreiptis, jeigu kyla problemų);

- **pagal Direktyvądėl atstovaujamųjų ieškinių siekiant apsaugoti vartotojų kolektyvinius interesus**[35] kompetentingi subjektai taip pat galės pareikšti atstovaujamuosius ieškinius, kuriais siekiama tiek nutraukti vartotojų teisių pažeidimus, tiek gauti žalos atlyginimą. Pažymėtina, kad tarp Direktyvos (ES) 2020/1828 dėl atstovaujamųjų ieškinių, kuri taikoma nuo 2023 m., I priede išvardytų teisės aktų Reglamentas (ES) 2018/644 nepaminėtas, tačiau valstybėms narėms palikta kompetencija nuspręsti Direktyvos (ES) 2020/1828 nuostatas taikyti ir I priede nenurodytose srityse[36].

## 5. PAŽANGA, SUSIJUSI SU KITOMIS INICIATYVOMIS, KURIOMIS SIEKIAMA SUKURTI BENDRĄJĄ SIUNTINIŲ PRISTATYMO PASLAUGŲ RINKĄ

Reglamente taip pat reikalaujama įvertinti pažangą, padarytą įgyvendinant kitas iniciatyvas, susijusias su tarptautinių siuntinių pristatymu. Šiame skyriuje apibūdinami naujausi pokyčiai, turintys įtakos tarptautinių siuntinių pristatymui.

***Skaitmenizacija ir e. prekyba***

Nepagrįstų tarpvalstybinės e. prekybos kliūčių panaikinimas, tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų gerinimas, klientų teisių internete apsauga ir tarpvalstybinės prieigos prie

[33] 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB, OL L 304, 2011 11 22, p. 64–88.

[34] 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2161, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB, 2005/29/EB ir 2011/83/ES, kiek tai susiję su geresniu Sąjungos vartotojų apsaugos taisyklių vykdymo užtikrinimu ir modernizavimu.

[35] 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/1828 dėl atstovaujamųjų ieškinių siekiant apsaugoti vartotojų kolektyvinius interesus, kuria panaikinama Direktyva 2009/22/EB.

[36] 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/1828 dėl atstovaujamųjų ieškinių siekiant apsaugoti vartotojų kolektyvinius interesus, kuria panaikinama Direktyva 2009/22/EB, 18 konstatuojamoji dalis.

internetinio turinio skatinimas yra bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos kertiniai akmenys. 2018 m. gruodžio 3 d. įsigaliojo nauja geografinio blokavimo reguliavimo sistema[37].

Nors minėtu Geografinio blokavimo reglamentu tarptautinių siuntinių pristatymas ir nereglamentuojamas, juo visų pirma sprendžiami klausimai, susiję su vartotojų ir įmonių diskriminacija dėl pilietybės ir gyvenamosios ar įsisteigimo vietos jiems internetu įsigyjant prekes ar paslaugas ES, ir kovojama su tokia diskriminacija. 2020 m. lapkričio 30 d. Komisija paskelbė pirmąją Geografinio blokavimo reglamento įgyvendinimo ataskaitą, iš kurios paaiškėjo, kad vartotojai dažnai turi didelių lūkesčių, susijusių su tarptautinių siuntinių pristatymu vidaus rinkoje, kurie lieka nepatenkinti dėl atsisakymo pristatyti tarptautinius siuntinius arba dėl to, kad nėra galimybės pristatyti prekes į tam tikras šalis, įskaitant atvejus, kai taip elgiasi tarptautinę veiklą vykdantys verslininkai. Joje padaryta išvada, kad apsipirkimo procesas dažnai sustoja paskutiniais etapais, nes verslininkas nepristato prekių į pirkėjo šalį. Neseniai atlikus kontrolinio pirkimo tyrimą nustatyta, kad tik kas trečias mėginimas nusipirkti prekių kitoje valstybėje buvo sėkmingas[38]. Taip yra daugiausia dėl toliau taikomų pristatymo apribojimų perkant prekes kitose valstybėse. Tokie apribojimai vis dar taikomi daugiau kaip 50 proc. atvejų, kai norima apsipirkti, net jeigu prekes parduoda tarptautinę veiklą vykdantys verslininkai, kurie turi skirtingas nacionalines savo interneto svetainių versijas.

Dėl šių priežasčių Komisija padarė išvadą, *inter alia*, kad ji toliau stebės veiksnių, turinčių įtakos aktyviai verslininkų vykdomai tarpvalstybinei veiklai, raidą, įskaitant poveikį tarptautinių siuntinių pristatymui ir (arba) novatoriškų pristatymo paslaugų prieinamumui vartotojams[39].

***Standartų rengimas***

Naujausias Komisijos standartizacijos pavedimas buvo priimtas 2016 m.[40] ir atliktas 2020 m. Nuo to laiko parengta keletas standartų, kuriais siekiama **gerinti siuntinių pristatymo operacijas**:[41]

- **skundų** dėl sugadintų, vėluojančių ar prarastų siuntinių vertinimo standartas. Taikant šį standartą daug dėmesio skiriama e. prekybai, šį klausimą sprendžiant kartu su daugybe įvairių siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų, taip pat gavėjo vaidmeniui asmens, kuris sumokėjo už paslaugą, atžvilgiu;

---

37 2020 m. lapkričio 30 d. Komisija paskelbė ataskaitą, iš kurios matyti, kad pirmaisiais nacionalinių vykdymo užtikrinimo ir pagalbos įstaigų vykdyto minėto reglamento įgyvendinimo mėnesiais paaiškėjo, jog ginčų metu ar iškilus problemoms vartotojai dažnai turi didesnių lūkesčių dėl atitinkamų teisių ir pareigų.

38 Ipsos *et al*. (2020).

39 https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/commission-publishes-its-short-term-review-geo-blocking-regulation.

40 2016 m. rugpjūčio mėn. Komisija priėmė standartizacijos pavedimą M/548 (C(2016) 4876 *final*, 2016 8 1).

41 2021 m. spalio 18 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1827 dėl pašto paslaugų standartų ir paslaugų kokybės gerinimo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 97/67/EB *OL L 369, 2021 10 19* https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32021D1827

- **siuntinių dėžučių** su skaitmeniniais kodais standartizavimas. Tokios siuntinių dėžutės, skirtos naudoti šalies viduje, padeda didinti e. prekybos patogumą naudotojams;

- **tarptautinių siuntinių** tarpusavio sąsajos. Ši priemonė padeda skatinti e. prekybą tiksliai apibrėžiant e. prekybininko ir pirmojo logistikos paslaugų teikėjo keitimosi informacija procedūrą. Ji apima fizines etiketes ir elektroninius duomenų mainus;

- **elektroninių išankstinių duomenų** atliekant pašto operacijas reikalavimų standartizavimas. Ši priemonė susijusi su duomenimis, kurie siunčiami prieš siuntiniui faktiškai atvykstant, įskaitant duomenis apie vertę, pavojingas medžiagas ir kt. Ja skatinamas siuntinių pristatymo operacijų sąveikumas.

Šiuo metu rengiamas naujas Komisijos standartizavimo pavedimas dėl pašto paslaugų.

***Programa „Interconnect“***

30 pašto paslaugų teikėjų, įskaitant daugumą ES universaliųjų paslaugų teikėjų, dalyvauja įgyvendinant **Tarptautinės pašto korporacijos (angl. IPC) programą „Interconnect“**, kuria siekiama didinti tarptautinių siuntinių pristatymo sąveikumą. Dalyvaujantys universaliųjų paslaugų teikėjai įsipareigojo priimti ir pristatyti vieni kitų siuntinius pagal bendrai sutartus standartus, kuriuos taikydami jie gali didinti e. prekybos siuntinių pristatymo apimtį. Taikant priemonę „Interconnect“ 2020 m. buvo užregistruotas rekordinis stebimų tarptautinių siuntinių pristatymo lygis[42]. Tai iš dalies nulėmė su COVID-19 susijęs e. prekybos bumas, tačiau šis reiškinys taip pat atspindi didėjantį pašto įstaigų ir e. mažmenininkų pasitikėjimą. 2018 m. Tarptautinė pašto korporacija taip pat pristatė apsipirkimo kitose valstybėse platformą *„Dynamic Merchant Platform“*, kurioje e. mažmenininkai, ypač MVĮ, gali siūlyti savo klientams įvairius (tarptautinių) pašto siuntinių pristatymo sprendimus[43].

***Pasaulinė pašto sąjunga***

Sparčiai didėjant siuntinių, siunčiamų iš ES nepriklausančių šalių, visų pirma Pietryčių Azijos šalių, kiekiui, ES paslaugų teikėjai turi spręsti keletą svarbių komercinių ir politinių uždavinių. Iš tikrųjų, universaliųjų pašto paslaugų teikėjai iš pradinio tiekėjo gaudavo tam tikrą atlygį (vadinamosios galutinės išlaidos), kuris buvo pernelyg mažas ir nesusijęs nei su pašto siuntų pristatymu šalies viduje, nei su faktinėmis pristatymo sąnaudomis.

Todėl e. prekybos sektoriuje atsirado rinkos iškraipymų, nes e. prekybą vykdantys subjektai iš ES nepriklausančių šalių galėjo pasinaudoti mažesniais pristatymo mokesčiais. Tai padarė itin didelį poveikį smulkiesiems Europos e. mažmenininkams. 2019 m. buvo peržiūrėta Pasaulinėje pašto sąjungoje pasauliniu lygmeniu nustatyta atsiskaitymo sistema ir nustatyta atlygio norma, kurią galėtų vienašališkai nustatyti priimantysis universaliųjų paslaugų teikėjas ir kuri sudarytų iki 70 proc. vienetinio siuntinio pristatymo šalies viduje tarifo dydžio

[42] https://www.ipc.be/news-portal/general-news/2021/01/27/15/00/record-volumes.
[43] WIK (2019), *Development of Cross-border E-commerce through Parcel Delivery*, p. 137.

(vadinamosios pačių deklaruojamos normos). Šios normos bus laipsniškai pradedamos taikyti iki 2025 m. (Jungtinėse Amerikos Valstijose – iki 2020 m. liepos mėn.).

Be to, nuo 2021 m. liepos 1 d. panaikinta importo apmokestinimo PVM išimtis, taikoma labai mažos (iki 22 EUR) vertės prekėms. Taip siekiama spręsti sukčiavimo problemą, kai anksčiau buvo piktnaudžiaujama prekių iš ES nepriklausančių šalių neapmokestinimu PVM, dėl kurio buvo iškraipyta rinka ir prasidėjo nesąžininga konkurencija[44]. Šie pokyčiai padės užtikrinti vienodas sąlygas siuntinių pristatymo paslaugų teikėjams ir e. mažmenininkams.

## 6. IŠVADOS

Dabartinio Reglamento taikymo sritis yra ribota, tačiau jame nustatyti aiškiai apibrėžti tikslai. Daugiausia dėmesio skiriant vienetinių siuntinių pristatymui, juo nesprendžiami su didmeninio pristatymo e. prekybos sektoriuje tarifais susiję klausimai. Turint omenyje Reglamento taikymo sritį ir apribojimus, iš esmės pasiekti pagrindiniai jo tikslai didinti tam tikrų vienetinių tarifų skaidrumo lygį ir stiprinti teisės aktais nustatytą priežiūrą toje siuntinių pristatymo rinkos dalyje, kuriai taikomas Reglamentas. Svarbu tai, kad Reglamentu nustačius naujus ataskaitų teikimo įpareigojimus tam tikru mastu patobulinti informacijos ir duomenų rinkimo valstybėse narėse būdai. Tai padėjo stiprinti nacionalinių reguliavimo institucijų pajėgumus stebėti siuntinių rinką. Valstybės narės, nacionalinės reguliavimo institucijos ir siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai iš esmės vykdo Reglamentu nustatytus įpareigojimus. Ataskaitiniu laikotarpiu nacionalinės reguliavimo institucijos nesinaudojo joms suteiktais įgaliojimais skirti sankcijas, kad užtikrintų Reglamento vykdymą. Šiuo ankstyvu etapu Komisija mano, kad dar per anksti vertinti tiesioginį ir netiesioginį Reglamento įgyvendinimo poveikį ir svarstyti galimybę daryti šios srities pakeitimus. Taip pat reikia daugiau laiko, kad būtų galima įvertinti Reglamento sąveiką su kitomis įgyvendinamomis iniciatyvomis, galinčiomis padėti tiesiogiai arba netiesiogiai spręsti Reglamente numatytas problemas. Tai galėtų apimti galimybę išnagrinėti, kaip nustatomi siuntinių pristatymo tarifai.

Siekiant didinti tarifų skaidrumą ir gerinti teisės aktais nustatytą priežiūrą, būtų galima įgyvendinti keletą iniciatyvų:

- nacionalinių reguliavimo institucijų surinktų duomenų palyginamumą būtų galima toliau didinti, jeigu Komisija, bendradarbiaudama su Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupe, pateiktų tam tikras tolesnes gaires;
- Komisija taip pat toliau stebės pašto paslaugų teikėjų taikomus tarifus, jų raidą ir prieinamumą vartotojams ir skirs dėmesio alternatyviems verslo modeliams, pavyzdžiui, tiems, kurie grindžiami bendradarbiaujamąja ekonomika ir šiuo metu į siuntinių pristatymo rinkas žengiančiomis e. prekybos platformomis. Geografinio blokavimo reglamento įgyvendinimo srityje Komisija taip pat toliau stebės bendrą verslininkų rinkodaros praktiką ir šios praktikos poveikį visos ES visuomenei prieinamoms pasirinkimo galimybėms;

[44] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/IP_17_4404.

- Komisija ir nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų stengtis populiarinti Komisijos internetinę skaidrumo priemonę ir didinti jos patogumą naudotojams, visų pirma parodydamos jos pridėtinę vertę, palyginti su kitomis šiuo metu prieinamomis kainų palyginimo priemonėmis. Turėtų būti pripažinti šios priemonės apribojimai, pavyzdžiui, tai, kad joje skelbiami vienetinių pašto siuntų tarifai be jokių nuolaidų, kurie taikomi tik labai nedidelei visos siuntinių pristatymo paslaugų rinkos daliai ir netaikomi didesniam e. prekybos sektoriui. Galimi patobulinimai siekiant tobulinti skaidrumo priemonę ir ją labiau suderinti su rinkos realijomis bus aptarti su vartotojų atstovais, paslaugų teikėjais ir nacionalinėmis reguliavimo institucijomis;

- be to, turėtų būti užtikrintas bendras suderinamumas su kitomis vykdomomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, Europos skaitmeninės darbotvarkės ir Europos žaliojo kurso įgyvendinimu.

Komisija ragina Europos Parlamentą, Tarybą ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą pagal Reglamento 11 straipsnį atsižvelgti į šią ataskaitą.

## 1 PRIEDAS. 1 KG IR 2 KG STEBIMŲ IR SEKAMŲ SIUNTINIŲ TARIFŲ ANALIZĖ

### *Metodika*

1 kg ir 2 kg stebimų ir sekamų siuntinių tarifų lentelės grindžiamos vienetiniais tarifais, kurie 2019, 2020 ir 2021 m. buvo paskelbti Komisijos internetinės tarifų skaidrumo priemonės puslapyje[45]. Šie tarifai nurodyti eurais ir į juos neįtrauktas pridėtinės vertės mokestis. Siekiant išvengti valiutos kurso svyravimų, turinčių įtakos tendencijų skaičiavimams, konvertuojant į eurus visus tuos tarifus, kurie buvo pateikti ne euro valiuta, visiems trejiems metams buvo naudotas Europos Centrinio Banko 2020 m. kovo 31 d. taikytas kursas.

Kadangi duomenys buvo pradėti rinkti tik 2019 m., Komisija pažymi, kad visų trejų metų duomenų apie kainas rinkinys dar nėra visiškai stabilus. Visų pirma, yra tam tikro neaiškumo dėl to, ar neatitiktis lemia tikri tendencijų pokyčiai, ar duomenų rinkimo problemos (t. y. paslaugų teikėjų nenuosekliai teikiami duomenys ar kintanti reguliavimo institucijų duomenų rinkimo praktika). Siekiant išspręsti šią problemą, duomenų rinkinys buvo pakoreguotas pašalinant: 1) siuntinius, kurių duomenys nebuvo nuosekliai pateikiami kiekvienais iš trejų metų, ir 2) tam tikro paslaugų teikėjo siuntinius, kurių pristatymo kaina, nurodyta 2020 ir (arba) 2021 m., palyginti su 2019 m., buvo neįprastai maža. Todėl šiomis lentelėmis turėtų būti naudojamasi atsargiai, atsižvelgiant į šiuos apribojimus.

[45] https://ec.europa.eu/growth/sectors/postal-services/parcel-delivery/public-tariffs-cross-border_en.

***1 lentelė. Universaliųjų paslaugų teikėjų universaliųjų paslaugų įsipareigojimai. 1 kg ir 2 kg stebimų ir sekamų siuntinių pristatymo šalies viduje ir tokių tarptautinių siuntinių pristatymo tarifai 2019, 2020 ir 2021 m.***

| | 1 kg stebimas ir sekamas siuntinys (EUR) | | | | | | | | 2 kg stebimas ir sekamas siuntinys (EUR) | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2019 m. | | 2020 m. | | 2021 m. | | Skirtumas 2019–2021 m. (%) | | 2019 m. | | 2020 m. | | 2021 m. | | Skirtumas 2019–2021 m. (%) | |
| | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE |
| **Austrija** | 4,8 | 13,9 | 4,8 | 13,9 | 4,8 | 13,9 | 0 % | **0 %** | 4,8 | 13,9 | 4,8 | 13,9 | 4,8 | 13,9 | 0,2 % | **0 %** |
| **Belgija** | 5,7 | 30,5 | 5,7 | 30,5 | 5,7 | 30,5 | 0 % | **0 %** | 5,7 | 30,5 | 5,7 | 30,5 | 5,7 | 30,5 | 0,0 % | **0 %** |
| **Kroatija** | 2,6 | 13,7 | 2,6 | 13,7 | 3,3 | 13,8 | 27 % | **1 %** | 2,6 | 17,6 | 2,6 | 17,6 | 3,3 | 17,8 | 25,2 % | **1 %** |
| **Kipras** | 4,2 | 16,5 | 4,2 | 16,5 | 4,2 | 16,5 | 0 % | **0 %** | 4,5 | 20,0 | 4,5 | 20,0 | 4,5 | 20,0 | 0,0 % | **0 %** |
| **Čekija** | 4,0 | 15,3 | 4,7 | 15,3 | 4,7 | 15,3 | 18 % | **0 %** | 4,0 | 16,5 | 4,7 | 16,5 | 4,7 | 16,5 | 17,1 % | **0 %** |
| **Danija** | 8,0 | 21,0 | 10,2 | 22,1 | 8,0 | 20,4 | 0 % | **–3 %** | 8,6 | 30,0 | 10,2 | 31,1 | 8,6 | 29,5 | 0,0 % | **–2 %** |
| **Estija** | 3,8 | 17,2 | 3,8 | 17,2 | 5,2 | 17,1 | 37 % | **–1 %** | 4,1 | 19,1 | 4,1 | 19,1 | 5,6 | 19,3 | 36,3 % | **1 %** |
| **Suomija** | 4,8 | 27,0 | 4,8 | 27,2 | 4,8 | 20,6 | 0 % | **–24 %** | 4,8 | 26,8 | 4,8 | 27,2 | 4,8 | 20,6 | 0,0 % | **–23 %** |
| **Prancūzija** | 7,8 | 15,2 | 8,0 | 15,5 | 8,0 | 16,0 | 3 % | **5 %** | 8,8 | 17,2 | 9,0 | 17,6 | 9,2 | 18,1 | 4,0 % | **5 %** |
| **Graikija** | 2,6 | 22,4 | 2,6 | 22,4 | 3,0 | 22,1 | 15 % | **–1 %** | 3,1 | 26,1 | 3,1 | 26,3 | 3,5 | 26,6 | 12,9 % | **2 %** |
| **Vengrija** | 4,3 | 23,7 | 4,5 | 23,8 | 4,8 | 27,9 | 12 % | **18 %** | 4,3 | 24,6 | 4,5 | 24,7 | 4,8 | 28,8 | 11,8 % | **17 %** |
| **Lietuva** | 2,5 | 14,4 | 2,5 | 14,4 | 2,5 | 14,1 | 0 % | **–2 %** | 2,7 | 16,0 | 2,7 | 16,0 | 2,7 | 15,7 | 0,0 % | **–2 %** |

| | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Malta** | 9,0 | 13,9 | 9,0 | 13,9 | 9,0 | 13,9 | 0 % | **0 %** | 9,0 | 16,4 | 9,0 | 16,4 | 9,0 | 16,4 | 0,0 % | **0 %** |
| **Nyderlandai** | 7,0 | 16,8 | 7,3 | 17,0 | 7,3 | 16,8 | 4 % | **0 %** | 7,0 | 16,8 | 7,3 | 17,0 | 7,3 | 16,8 | 4,3 % | **0 %** |
| **Lenkija** | 1,7 | 11,9 | 1,7 | 11,9 | 2,9 | 11,9 | 71 % | **0 %** | 1,7 | 13,2 | 2,3 | 13,2 | 3,3 | 13,2 | 94,1 % | **0 %** |
| **Portugalija** | 7,7 | 27,3 | 7,7 | 27,3 | 8,1 | 27,3 | 5 % | **0 %** | 7,7 | 30,7 | 7,7 | 30,7 | 8,1 | 30,7 | 5,9 % | **0 %** |
| **Rumunija** | | 11,5 | 1,4 | 11,9 | 1,4 | 11,4 | | **–1 %** | | 14,4 | 1,5 | 15,0 | 1,5 | 14,2 | | **–1 %** |
| **Slovakija** | 3,9 | 16,7 | 3,9 | 16,7 | 3,9 | 16,7 | 0 % | **0 %** | 3,9 | 18,7 | 3,9 | 18,7 | 3,9 | 18,7 | 0,0 % | **0 %** |
| **Slovėnija** | 3,7 | 13,7 | 3,9 | 13,7 | 4,4 | 14,0 | 19 % | **2 %** | 3,7 | 13,7 | 3,9 | 13,7 | 4,4 | 14,0 | 18,0 % | **2 %** |
| **Ispanija** | 10,9 | 29,4 | 11,4 | 29,4 | 12,7 | 30,5 | 17 % | **4 %** | 12,9 | 32,8 | 13,5 | 32,8 | 14,3 | 34,2 | 11,3 % | **4 %** |
| **Švedija** | 11,0 | 25,1 | 11,0 | 25,1 | 11,0 | 25,1 | 0 % | **0 %** | 11,0 | 27,6 | 11,0 | 28,0 | 11,0 | 28,0 | 0,0 % | **1 %** |

**Šaltinis – ES tarifų skaidrumo priemonės duomenys, apimantys 21 valstybę narę.**

Nėra duomenų:

- Airijos, Bulgarijos ir Latvijos universaliųjų paslaugų teikėjai pranešė, kad 1 kg ir 2 kg stebimų ir sekamų siuntinių pristatymo paslaugos neteikiamos;
- Vokietijoje duomenys neteikiami;
- Italijos universaliųjų paslaugų teikėjai pranešė, kad 1 kg ir 2 kg stebimų ir sekamų siuntinių pristatymas nepriskiriamas universaliųjų paslaugų įsipareigojimo taikymo sričiai;
- Liuksemburge nėra 2021 m. duomenų.

***2 lentelė. Neuniversaliųjų paslaugų teikėjai. 1 kg ir 2 kg stebimų ir sekamų siuntinių pristatymo šalies viduje ir tokių tarptautinių siuntinių pristatymo tarifai 2019, 2020 ir 2021 m.***

| | 1 kg stebimas ir sekamas siuntinys (EUR) | | | | | | | | 2 kg stebimas ir sekamas siuntinys (EUR) | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2019 m. | | 2020 m. | | 2021 m. | | Skirtumas 2019–2021 m. (%) | | 2019 m. | | 2020 m. | | 2021 m. | | Skirtumas 2019–2021 m. (%) | |
| | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE | Šalyje | EEE |
| **Austrija** | 10,0 | 39,5 | 10,1 | 40,3 | 10,1 | 40,4 | 1 % | **2 %** | 10,1 | 46,8 | 10,2 | 47,7 | 10,3 | 48,2 | 1 % | **3 %** |
| **Belgija** | 16,8 | 50,3 | 17,0 | 52,1 | 17,6 | 52,7 | 5 % | **5 %** | 16,2 | 55,0 | 17,3 | 57,1 | 17,9 | 57,7 | 10 % | **5 %** |
| **Bulgarija** | 3,6 | 43,9 | 3,5 | 41,9 | 3,5 | 42,7 | –2 % | **–3 %** | 4,2 | 48,3 | 3,8 | 46,2 | 3,8 | 47,4 | –9 % | **–2 %** |
| **Kroatija** | 5,2 | 27,7 | 5,4 | 28,6 | 5,4 | 33,2 | 3 % | **20 %** | 5,7 | 32,3 | 5,8 | 35,5 | 5,8 | 39,8 | 3 % | **23 %** |
| **Kipras** | 7,2 | 41,4 | 7,2 | 41,7 | 7,2 | 41,6 | 0 % | **0 %** | 7,2 | 70,2 | 7,2 | 76,6 | 7,2 | 76,3 | 0 % | **9 %** |
| **Čekija** | 7,6 | 54,1 | 7,9 | 47,4 | 8,3 | 50,2 | 9 % | **–7 %** | 8,0 | 60,8 | 8,3 | 52,4 | 8,8 | 56,0 | 9 % | **–8 %** |
| **Danija** | 31,1 | 80,9 | 31,7 | 82,2 | 33,2 | 83,4 | 7 % | **3 %** | 31,4 | 101,7 | 32,1 | 103,6 | 33,5 | 105,7 | 7 % | **4 %** |
| **Estija** | 8,0 | 72,3 | 8,3 | 74,3 | 8,7 | 77,0 | 10 % | **7 %** | 10,3 | 88,6 | 9,5 | 135,8 | 9,9 | 87,8 | –3 % | **–1 %** |
| **Suomija** | 38,7 | 85,0 | 39,9 | 89,8 | 41,9 | 93,0 | 8 % | **9 %** | 39,7 | 98,9 | 40,9 | 107,0 | 43,0 | 111,2 | 8 % | **12 %** |
| **Prancūzija** | 37,4 | 77,6 | 38,5 | 81,4 | 41,1 | 84,8 | 10 % | **9 %** | 29,2 | 93,9 | 29,2 | 94,4 | 29,2 | 94,8 | 0 % | **1 %** |
| **Vokietija** | 3,5 | 14,3 | 4,1 | 16,9 | 4,1 | 16,5 | 17 % | **16 %** | 3,7 | 14,9 | 4,1 | 17,4 | 4,2 | 14,9 | 13 % | **0 %** |
| **Graikija** | 6,3 | 44,4 | 6,3 | 46,0 | 6,2 | 46,9 | –1 % | **6 %** | 7,1 | 62,6 | 7,1 | 64,6 | 7,0 | 65,0 | –1 % | **4 %** |
| **Vengrija** | 6,2 | 35,2 | 6,2 | 37,0 | 6,7 | 35,9 | 7 % | **2 %** | 6,7 | 43,1 | 6,8 | 45,5 | 7,3 | 42,0 | 10 % | **–2 %** |
| **Airija** | 7,3 | 58,7 | 17,7 | 61,1 | 12,0 | 63,8 | 65 % | **9 %** | 7,3 | 67,7 | 17,7 | 70,7 | 12,0 | 73,6 | 65 % | **9 %** |
| **Italija** | 22,5 | 43,7 | 23,1 | 45,1 | 23,9 | 47,1 | 6 % | **8 %** | 24,0 | 52,4 | 24,7 | 54,1 | 25,5 | 56,5 | 6 % | **8 %** |
| **Latvija** | 9,7 | 40,3 | 10,7 | 41,4 | 10,1 | 42,0 | 4 % | **4 %** | 11,1 | 46,7 | 12,1 | 53,9 | 11,5 | 48,6 | 4 % | **4 %** |
| **Lietuva** | 5,4 | 51,8 | 5,4 | 53,6 | 5,5 | 48,1 | 1 % | **–7 %** | 6,0 | 62,6 | 6,0 | 64,8 | 6,3 | 57,2 | 6 % | **–9 %** |
| **Liuksemburgas** | 3,9 | 13,1 | 3,9 | 13,1 | 8,1 | 13,5 | 107 % | **3 %** | 4,6 | 17,4 | 4,6 | 17,4 | 9,9 | 18,0 | 114 % | **3 %** |
| **Malta** | 5,8 | 53,3 | 1,9 | 49,8 | 1,9 | 45,5 | –67 % | **–15 %** | 5,8 | 67,8 | 1,9 | 63,7 | 1,9 | 58,1 | –67 % | **–14 %** |
| **Nyderlandai** | 19,1 | 48,2 | 19,5 | 48,9 | 19,9 | 50,3 | 4 % | **4 %** | 17,0 | 43,8 | 17,4 | 44,4 | 17,6 | 46,3 | 3 % | **6 %** |
| **Lenkija** | 5,6 | 58,1 | 5,3 | 61,3 | 6,2 | 53,7 | 10 % | **–8 %** | 6,1 | 79,7 | 5,9 | 83,6 | 7,0 | 74,9 | 15 % | **–6 %** |
| **Portugalija** | 10,6 | 40,1 | 8,9 | 41,2 | 8,7 | 41,6 | –18 % | **4 %** | 12,6 | 71,4 | 10,6 | 56,0 | 10,4 | 55,8 | –18 % | **–22 %** |
| **Rumunija** | 10,2 | 49,6 | 10,2 | 51,5 | 10,7 | 53,0 | 5 % | **7 %** | 8,6 | 62,6 | 8,8 | 60,5 | 9,5 | 65,8 | 10 % | **5 %** |
| **Slovakija** | 6,6 | 69,7 | 7,0 | 74,3 | 6,4 | 72,7 | –3 % | **4 %** | 6,6 | 76,7 | 7,6 | 80,0 | 6,5 | 80,8 | –3 % | **5 %** |
| **Slovėnija** | 6,6 | 53,6 | 6,9 | 55,3 | 7,2 | 57,7 | 8 % | **8 %** | 6,3 | 62,1 | 6,6 | 63,9 | 6,8 | 65,6 | 9 % | **6 %** |
| **Ispanija** | 7,6 | 43,2 | 7,7 | 43,1 | 8,0 | 44,5 | 5 % | **3 %** | 8,6 | 47,7 | 8,9 | 50,0 | 10,0 | 55,7 | 16 % | **17 %** |
| **Švedija** | 26,3 | 71,4 | 27,1 | 74,7 | 28,3 | 76,3 | 8 % | **7 %** | 23,4 | 73,2 | 24,7 | 78,2 | 25,1 | 78,0 | 7 % | **7 %** |

**Šaltinis – ES tarifų skaidrumo priemonės duomenys, apimantys visas valstybes nares.**

Apribojimai
Kaip paaiškinta metodikoje, įtraukti ne visi pašto paslaugų teikėjai.
Prancūzijoje ir Liuksemburge duomenų išgavimo dieną 2021 m. duomenų rinkinys buvo neišsamus.